

Inhoudsopgave

LIJST VAN AFKORTINGEN	IX
1 INLEIDING	1
1.1 Aanleiding	1
1.2 Vraagstelling van het onderzoek	7
1.3 Afbakening en methode	7
1.4 Doelstelling van het onderzoek	10
1.5 Opbouw van het onderzoek	12
DEEL I – NORMEN EN NORMERING IN STRAFVORDERING	15
2 NORMEN, NORMEREN & TOEZICHT	17
2.1 Inleiding	17
2.2 Maatschappelijke normen en rechtsnormen	18
2.3 Normeren in het recht	22
2.3.1 Normeren door de wetgever	23
2.3.2 Normeren door de rechter	26
2.4 Functies van rechtsnormen	28
2.5 Naleving van normen	31
2.6 Toezicht op en handhaving van normen	35
2.6.1 Toezicht in algemene zin	36
2.6.2 Wat is goed toezicht?	38
2.7 Conclusie	43
3 NORMEREN IN STRAFVORDERING	45
3.1 Inleiding	45
3.2 Doelstellingen van het strafproces	46
3.2.1 Hoofddoelstelling van het strafproces	47
3.2.2 (Neven)doelstellingen van het strafproces	51
3.3 Onderliggende waarden van strafvorderlijke normen	55
3.3.1 Betrouwbaarheid	56
3.3.2 Rechtmatigheid	59
3.3.3 Integriteit	65
3.3.4 Voortvarendheid	68
3.3.5 Overige waarden	71
3.4 Rubricering van strafvorderlijke normen?	74
3.5 Conclusie	78

4	ONTWIKKELING VAN HET STRAFVORDERLIJK NORMENKADER	81
4.1	Inleiding	81
4.2	Codificatie van het strafproces	82
4.3	Opkomst van bijzonder strafrecht	85
4.4	Mensenrechten en het strafproces	87
4.5	Invloed van ongeschreven beginselen	94
4.6	Ontwikkeling van het OM-beleid	97
4.7	Nadere normering van de opsporing	101
4.8	Europeanisering van het strafproces	108
4.9	Technische normen	110
4.10	Modernisering van het Wetboek van Strafvordering	112
4.11	Conclusie	115
	CONCLUSIE DEEL I – NORMEN EN NORMERING IN STRAFVORDERING	117
	DEEL II – TOEZICHT OP STRAFVORDERLIJKE NORMEN IN DE PRAKTIJK	127
5	ACTOREN MET EEN TOEZICHTHOUDENDE TAAK	129
5.1	Inleiding	129
5.2	Toezicht door de strafrechter	130
	5.2.1 Rechterlijk toezicht in het Wetboek van Strafvordering	130
	5.2.2 Rechtsvormende taak van de Hoge Raad inzake artikel 359a Sv	139
5.3	Toezicht door het OM	144
	5.3.1 Wettelijke regeling van het gezag over de opsporing en vervolging	144
	5.3.2 Gezag over de opsporing door de jaren heen	151
5.4	Overige toezichthouders	161
	5.4.1 Intern toezicht vanuit de politieorganisatie	163
	5.4.2 Extern toezicht	168
5.5	Conclusie	172
6	KADER VOOR HET (RECHTERLIJK) TOEZICHT	175
6.1	Inleiding	175
6.2	Toepassing van Artikel 359a Sv door de Hoge Raad	176
	6.2.1 Reikwijdte van artikel 359a Sv	177
	6.2.1.1 Voorbereidend onderzoek	178
	6.2.1.2 Onherstelbaar verzuim	185
	6.2.1.3 Stelplicht	192
	6.2.1.4 Ambtshalve toetsing	199
	6.2.1.5 Betrouwbaarheid	202
	6.2.1.6 Verzuimen voorgelegd aan de rechter-commissaris	205
	6.2.2 Factoren	211
	6.2.2.1 Belang	211
	6.2.2.2 Ernst van het verzuim	214
	6.2.2.3 Nadeel	216
	6.2.2.4 Overige factoren	218

6.2.3	Sancties	224
6.2.3.1	Constatering van het verzuim	225
6.2.3.2	Strafvermindering	227
6.2.3.3	Bewijsuitsluiting	231
6.2.3.4	Niet-ontvankelijkheid	235
6.3	Focus van het rechterlijk toezicht in artikel 359a Sv	241
6.4	Conclusie	242
7	HET TOEZICHT OP DE OPSPORING: DE FEITENRECHTER	245
7.1	Inleiding	245
7.2	Methode	247
7.3	Algemeen beeld van de bestudeerde feitenrechtspraak	250
7.4	Controlerende en normerende taak van de strafrechter	252
7.4.1	Controle	253
7.4.2	Normering	258
7.4.3	Normering van nieuwe opsporingsmethoden	264
7.4.4	Ambtshalve toetsing	268
7.5	Sanctionering door de strafrechter	272
7.5.1	Schendingen van de verbaliseringsplicht	273
7.5.2	Controle van geweldstoepassing door opsporingsambtenaren	277
7.5.3	Onrechtmatige start van het opsporingsonderzoek	279
7.5.4	Verhouding tussen de sanctie en de geschonden norm	286
7.6	Conclusie	289
8	HET TOEZICHT OP DE OPSPORING: DE OFFICIER VAN JUSTITIE	293
8.1	Inleiding	293
8.2	Methode	294
8.3	Praktische invulling van de toezichthoudende taak	296
8.3.1	Toetsing vooraf	297
8.3.2	Onderscheid tussen toetsing vooraf en toezicht achteraf	303
8.3.3	Reikwijdte van het toezicht	311
8.3.4	Interventiemogelijkheden: terugkoppeling en andere gevolgen	318
8.3.5	Kwaliteit	331
8.3.6	ZSM en CVOM	339
8.3.7	Positie van andere actoren in het toezicht door de officier van justitie	347
8.4	Conclusie	354
	DEEL III – NORMEN EN TOEZICHT	357
9	DE RELATIE TUSSEN TOEZICHT EN NORMERING NADER BEZIEN	359
9.1	Inleiding	359
9.2	Toezicht door de rechter	360
9.3	Toezicht door de officier van justitie	368
9.4	Complexiteit van het normen- en toezichtstelsel	371
9.5	Conclusie	373

10	CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN	377
10.1	Inleiding	377
10.2	Normering van het handelen van politie en het OM	378
10.3	Toezicht op de naleving van strafvorderlijke normen	380
10.4	Waardering van het toezicht	384
10.4.1	Informatievergaring	385
10.4.2	Oordeelsvorming	388
10.4.3	Interventie	392
10.4.4	Opmaken van de balans	394
10.4.5	Naar een adequaat strafvorderlijk toezicht	396
10.5	Aanbevelingen	401
10.6	Slotwoord	404
	AANGEHAALDE LITERATUUR	407
	AANGEHAALDE JURISPRUDENTIE	431
	BIJLAGE – Topicijst	439